

Tjänsteutlåtande
Socialförvaltningen

Till: Socialnämnden

Datum: 2021-09-07
Dnr SN 2021/0049

Rapport om familjerådgivning 2020

Sammanfattning

En rapport om Österåkers kommunala familjerådgivning är upprättad, som bygger på insamlad data från alla kommunens utförare och som ingår i den nationella sammanställningen som görs av Statistiska Centralbyrån (SCB) på uppdrag av Myndigheten för Familjerätt och Föräldraskapsstöd (MFoF).

Beslutsförslag

Rapporten noteras till protokollet.

Bakgrund

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att erbjuda familjerådgivning. Det kan ske i egen regi eller av annan lämplig yrkesmässig rådgivare. Sedan 2010 gäller lagen om valfrihet (LOV) för utförande av familjerådgivning inom Österåkers kommun. Under 2020 kunde medborgarna välja mellan olika utförare.

Förvaltningens slutsatser

I jämförelse med år 2019 har det skett en minskning av antalet samtal per ärende och valet av privata utförare har minskat. Av ärenden som avslutades under året 2020 var det vanligast med 2-4 samtal per ärende, genomsnittet var 2,75 vilket är lägre än föregående år då det var 3,16. Även antalet ärenden och antalet berörda barn i ärenden påbörjade under 2020 har minskat.

Bilaga

Rapport om familjerådgivning 2020, daterad 2021-09-06

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef

Yvonne Aili
Strateg

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Yvonne Aili

Datum: 2021-09-06

Ärende/nr: SN 2021/0049

Rapport om familjerådgivning 2020

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att erbjuda familjerådgivning. Det kan ske i egen regi eller av annan lämplig yrkesmässig rådgivare. Familjerådgivning ska bestå av samtal som syftar till att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjen (5 kap. 3 § SoL). Enligt Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) kan ett ärende i praktiken innehålla flera problemställningar samtidigt.

Familjerådgivningen i Österåker

Sedan 2010 gäller lagen om valfrihet (LOV) för utförande av familjerådgivning inom Österåkers kommun. Under 2020 kunde medborgarna välja mellan ca tio utförare (kan variera då någon avslutar och någon tillkommer). Familjerådgivning erbjuds även i egen regi. Ersättningen till utförare var 1 214 kr per rådgivningstillfälle. Paret betalade en egenavgift på 350 kr direkt till utföraren för varje samtal. Som underlag för sitt ersättningsanspråk måste utföraren bifoga en rekvisition per samtal. Rekvisitionerna lämnas ut alternativt skickas av servicecenter till den som bor i kommunen och efterfrågar familjerådgivning.

Kostnaderna för familjerådgivningen

Totalt ersatte nämnden de externa utförarna med 312 tkr, inklusive moms-kompensation, för familjerådgivning under 2020. Tabellen nedan visar på att kostnaderna för extern familjerådgivning 2020 minskat i jämförelse med tidigare år.

2016	2017	2018	2019	2020
368 tkr	403 tkr	425 tkr	468 tkr	312 tkr

Kostnaden under 2020 för egen regi var 154 tkr och en intäkt på egenavgiften med 52 tkr.

Uppföljning av utförare

I samband med att en utförare lämnar anbud på att bedriva familjerådgivning sker en granskning av att anbudet stämmer med förfrågningsunderlaget, och en kontroll görs hos Skatteverket, familjerådgivarna kompetensgranskas, mottagningens geografiska placering och om lokalen är anpassad för verksamheten.

Den som vill gå på familjerådgivning har rätt att vara anonym och uppföljning av utförd rådgivning är därför begränsad. Paren har möjlighet att lämna synpunkter och klagomål till Socialnämnden. Det finns blanketter för detta men kan också göras på valfritt sätt. Under 2020 registrerades inga inkomna synpunkter eller klagomål. Det

står paret fritt att byta rådgivare om och när de själva önskar. Vilka krav som kan ställas på utförarna redovisas på kommunens webbsida.

Nationella sammanställningen av familjerådgivning

Statistiska Centralbyrån (SCB), samlar årligen in data, på uppdrag av MFoF, från samtliga kommuner avseende familjerådgivning. Enligt den senaste nationella sammanställningen har den kommunala familjerådgivningen ökat sedan år 2004, se vidare: mfof.se

Sammanställning om Österåkers kommuns familjerådgivning

År	Antalet hemmavarande barn (0-21 år) som berörts i ärenden som påbörjats 2020	Antalet ärenden under året	Antalet samtal	Val av privat utförare i %
2017	295	187	461	60
2018	192	166	494	72
2019	256	162	512	73
2020	193	134	369	58

Tyngdpunkten i rådgivningen

I praktiken kan ett ärende innehålla flera problemställningar samtidigt. Mot bakgrund av det som bedömdes vara tyngdpunkten var reparations- (rådgivning för att lösa samlevnadsproblem i en parrelation och att kunna fortsätta leva tillsammans) och kartläggning/klargörande samtal vanligast bland de påbörjade ärendena.

Analys

I jämförelse med år 2019 har det skett en minskning av antalet samtal per ärende och valet av privata utförare har minskat. Av ärenden som avslutades under året 2020 var det vanligast med 2–4 samtal per ärende, genomsnittet var 2,75 vilket är lägre än föregående år då det var 3,16.

Även antalet ärenden och antalet berörda barn i ärenden påbörjade under 2020 har minskat. Gifta och samboende är fortsatt de vanligaste relationerna vid kommunal familjerådgivning.

Det finns flera kriterier som troligtvis påverkar huruvida den kommunala familjerådgivningen efterfrågas exempel på detta är:

- tillgänglighet
- resurser
- avgifter
- kännedom om verksamheten
- hur väl andra aktörer kompletterar kommunernas insatser vad gäller familjerådgivning, till exempel verksamheter som bedrivs rent privat.

Detta innebär att det från denna rapport eller från datainsamlingen inte går att säga något om hur många vuxna och barn som berörs av familjerådgivning, då datainsamlingen endast berör den kommunala familjerådgivningen.

Förändringarna som skett inom den kommunala familjerådgivningen kan förklaras med rådande pandemi. Exempelvis kan Folkhälsomyndighetens rekommendationer påverka efterfrågan. Deras avrådan från resor kan ha medfört att medborgarna i större utsträckning valt familjerådgivningen i egen regi som finns i Alceahuset. Det tog tid innan utförarna erbjöd digitala lösningar i stället för fysiska möten, vilket kan ha medfört att medborgare valde bort familjerådgivning för att minska antalet kontakter.

Yvonne Aili
Strateg